

Obsah

Úvod.....	5
1 Speciální pedagogika osob se zrakovým postižením – vědní obor a jeho vazby	7
1.1 Historický kontext vývoje oboru.....	7
1.2 Definiční a terminologické vymezení	9
1.3 Předmět a struktura	11
1.4 Postavení v soustavě věd.....	12
2 Oftalmologické aspekty	15
2.1 Výskyt zrakového postižení v populaci	16
2.2 Příčiny zrakového postižení	16
2.3 Proces vidění	18
2.3.1 Centrální poruchy zraku (CVI – cortical visual impairment).....	21
2.3.2 Glaukom (zelený zákal)	21
2.3.3 Hypoplazie zrakového nervu	23
2.4 Oční koule – bulbus oculi	23
2.4.1 Myopie (krátkozrakost).....	24
2.4.2 Hypermetropie (dalekozrakost).....	25
2.4.3 Úrazy oka	26
2.5 Bělina (sclera).....	27
2.6 Rohovka (cornea).....	28
2.6.1 Astigmatismus.....	29
2.6.2 Keratokonus	30
2.7 Živnatka (uvea)	31
2.7.1 Aniridie	32
2.7.2 Coloboma iridis.....	33
2.8 Pigmentový epitel (stratum pigmentosum).....	34
2.9 Sítnice (retina).....	35
2.9.1 Retinoblastom	36
2.9.2 Retinopathia pigmentosa (tapetoretinální degenerace, retinitis pigmentosa, RP).....	38
2.9.3 Retinopatie nedonošených (retinopathy of prematurity, ROP)	39
2.9.4 Diabetická retinopatie (DR).....	41
2.9.5 Věkem podmíněná makulární degenerace (VPMD).....	42
2.10 Čočka (lens cristallina).....	43
2.10.1 Katarakta (šedý zákal).....	44
2.11 Sklivec (corpus vitreum).....	46
2.12 Pomocné a ochranné orgány oka	47
3 Kategorizace osob se zrakovým postižením	53
3.1 Základní informace k problematice osob se zrakovým postižením se zaměřením na klasifikaci	53
3.2 Klasifikace zrakových postižení z medicínského pohledu	54
3.2.1 Klasifikace dle Světové zdravotnické organizace (WHO)	54
3.2.2 Klasifikace dle lékařské literatury.....	55

3.3	Klasifikace zrakových postižení z pohledu speciálněpedagogické praxe	57
3.3.1	Klasifikace dle stupně zrakového postižení	57
3.3.2	Klasifikace zrakových postižení na základě dalších kritérií důležitých pro speciálněpedagogickou praxi	59
3.4	Klasifikace dle skupin poruch zraku	60
3.5	Klasifikace osob se zrakovým postižením pro sportovní účely	62
4	Charakteristika základních skupin osob se zrakovým postižením	65
4.1	Charakteristika osob nevidomých	65
4.2	Charakteristika osob se zbytky zraku	69
4.3	Charakteristika osob slabozrakých	71
4.4	Charakteristika osob s poruchami binokulárního vidění	74
5	Komplexní služby	81
5.1	Soudobé pojetí komplexních služeb	81
5.2	Resort Ministerstva zdravotnictví ČR	82
5.3	Resort Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR	84
5.4	Resort Ministerstva práce a sociálních věcí ČR	86
5.5	Neziskový sektor	89
	Závěr	99
	Seznam použité a doporučené literatury	101
	Profil autorů studijní opory	105